

UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W
LUBLINIE
Wydział Filologiczny

Tomasz Jacheć

**“Be Like Mike:” Constructing the Myth of
Michael Jordan in American Popular
Culture of the Late 20th Century**

„Być jak Mike”: mit Michaela Jordana w
amerykańskiej kulturze popularnej końca
dwudziestego wieku

Praca doktorska napisana pod kierunkiem
dr. hab. Zbigniewa Mazura

Lublin 2022

Formatted: Position: Horizontal: Center, Relative to:
Margin, Vertical: 0 cm, Relative to: Paragraph, Wrap Around

Streszczenie rozprawy

Słowa kluczowe: mit, monomit, bohater, kultura amerykańska, kultura popularna, sport w kulturze, Michael Jordan, koszykówka, NBA, korporacyjna Ameryka, media

Praca ta poświęcona jest postaci Michaela Jordana jako bohatera współczesnego, amerykańskiego mitu, określanego w niniejszym artykule jako „mit Jordana”. Celem tego badania było ustalenie, w jaki sposób powstał mit Jordana; co mit Jordana może ujawnić o kulturze, która ów mit stworzyła; oraz czy, lub w jakim stopniu mit Jordana reprezentuje „monomit” zaproponowany przez Josepha Campbella i ile z „monomitu amerykańskiego” postulowanego przez Roberta Jewetta i Johna Sheltona Lawrence'a można znaleźć w micie o Jordanie. Z jednej strony monomit Campbella to bardziej uniwersalna opowieść o podróży bohatera do samorealizacji; z drugiej strony, amerykański monomit to unikalna w amerykańskiej kulturze opowieść o wydarzeniu, w którym bezinteresowny bohater chroni społeczność przed złem. Wydaje się, że mit Jordana znajduje się w przestrzeni pomiędzy, albo łączy elementy dwóch odmian „monomitu”.

Niniejsza dysertacja podzielona jest na pięć rozdziałów poprzedzonych Przedmową. Rozdział I, Mit w Ameryce, zawiera przegląd badań nad mitem, monomitem, monomitem amerykańskim i samym Michałem Jordanem w formie przeglądu literatury. W tym rozdziale postaram się pokazać, dlaczego można spojrzeć na Michaela Jordana jako na protagonistę mitu bohatera i omówić kluczowe terminy i koncepcje, na których opiera się badanie. Przedstawiam również cel badania oraz metodologię zastosowaną w badaniach. Rozdział II, Ścieżka wojownika (1982-1991): Mit Jordana przybiera kształt, poświęcony jest analizie narracji, które konstruowały mit Jordana w jego pierwszej fazie. Obejmuje rozwój mitu Jordana od początku kariery koszykówki Jordana, aż do zdobycia przez niego pierwszych mistrzostw NBA. Trzeci rozdział, Królewski tron (1991-1998): Mit Jordana rozrasta się, obejmuje okres koszykówki i dominacji kulturowej Jordania. Analiza skupia się na drugiej fazie rozwoju mitu Jordana, podczas której ów mit rozszerzał się i utrwalał. W rozdziale IV, Niekończący się Mit, omawiam rozdział biografii Jordana w koszykówce, który jest rutynowo pomijany w micie i który, jak sądzę, jest integralną częścią podróży bohatera. Ta sekcja zawiera dwa podrozdziały: „Beowulf” koszykówki ostatni raz przywdziewa zbroję (1998 – 2003), który opisuje drugi i ostatni powrót Jordana do NBA jako aktywnego gracza i żywej legendy; oraz przegląd powtarzających się po 1998 roku niekończącego się mitu, jak głosiła tabliczka na posągu „The Spirit”: „Najlepszy, jaki kiedykolwiek był. Najlepszy, jaki kiedykolwiek będzie”. W ostatnim

Formatted: Position: Horizontal: Center, Relative to: Margin, Vertical: 0 cm, Relative to: Paragraph, Wrap Around

rozdziale, Cztery funkcje mitu Jordana, analizuję przesłania odnalezione w micie Jordana zgodnie z zaproponowanymi przez Campbella czterema funkcjami mitu: kosmologiczną, socjologiczną, metafizyczną i pedagogiczną (*The Masks of God* 609-624). Dysertacja kończy się Podsumowaniem i Uwagami końcowymi, w których podsumowuję wyniki badania i dzielę się refleksjami na temat roli współczesnych mitów sportowych w kulturze XXI wieku.

Formatted: Position: Horizontal: Center, Relative to: Margin, Vertical: 0 cm, Relative to: Paragraph, Wrap Around